

REÉ

(V. Mózes 7.12. - 11.25.)

Felsorolja az ehető állatokat, hangsúlyozva ismervüket. Négy lábúaknak, hasított pata és kérődző a követelményi, a halaknál az uszony és pikkely. A hetiszakasz elnevezésének jelentése: “lásd”.

“**lásd**”. Látnotok kell, elétek lesz helyezve áldás és átok. Áldás, ha hallgattok az Ő...való szavára és átok, ha süket fülekre találnak a Mózes által most elmondott parancsolatok. Szabad a választás, de tanácsolják, válaszd az életet. Ez utóbbi szavak a Tóra egyik legfontosabb gondolatát fejezik ki. Fizikailag az Ígélet földjén az áldást a Gerizzim hegye, az átkot az Ébál hegye szemlélteti. Az V. könyv következő részében az alábbi kérdésekkel foglalkozik Mózes: 1. Vallásos intézmények és istentiszteletek 2. Kormányzati kérdések és államügyek 3. Büntető törvények 4. Családi élet 5. Zsengék, tizedek és ehhez kapcsolódó imádságok A tiszta áldozatok bemutatását megjelölt helyen megfelelő időben kellett megtenni. Előtte megtisztítva az áldozati helyet a pogány kultusz nyomaitól. “Ne tegyétek így az Örökkévalóval”. E mondatból bölcseink azt a következtetést vonták le, hogy a Mindenható nevét nem szabad letörölni. Ezért a megrongálódott tekerceket, szentiratokat összegyűjtötték, és a naptól elzárták egy helyre. Az ilyen zárt iratot Genizának nevezték, Kairóban fedeztek fel híres geniza gyűjteményt, amelynek egy részét Budapesten őrzik. Scheiber Sándor tudós professzor és csapata sokat dolgozott a megsérült szövegek megfejtésén, fordításán. Napjainkban szokás a megrongálódott imakönyv lapokat, Tóra tekerceket a rajtuk lévő Isten nevei miatt ünnepélyesen eltemetni. A hetiszakasz sorolja fel az ehető állatokat, hangsúlyozva ismervüket. Négy lábúaknak, hasított pata és kérődző a követelményi, a halaknál az uszony és pikkely.

Az előttünk álló hetiszakasz tartalma rendkívül változatos. A jó és rossz közötti szabad emberi választással indul a Tóra szakasz. Ezt követi a központi Szentély kizárólagosságának szigorú törvénye. Külön fejezetet olvashatunk a hamis prófétákról és a bálványimádás elleni küzdeletről. A tilos állatok és madarak fogyasztása kerül részletes leírásra. A tized törvény, a 7. vagy “Smita” év rendeletei kerülnek sorra a következő fejezetben. A szolgálattal kapcsolatos törvények ismétlik a Mózes második könyvéből ismerteket és kiegészítik azokat. Végül a három zarándok ünnep történeti háttére és azok külsőségei zárják be a hetiszakasz témáit. “Lásd, elétek teszem ma az áldást és az átkot” – így kezdődik a hetiszakasz. Választásunkra van bízva az áldás és az átok. Más helyen azt olvassuk: “lásd az életet a jót teszem elétek, vagy a halált és a rosszat. És válasszátok az életet!” A központi Szentély tulajdonképpen megfelelt annak a ténynek, hogy a népnek szüksége volt valami “láthatóra” Isten imáadásában. De ellentétben más népekkel csak egy helyen lehetett ez a Szentély, azon a helyen, amit Isten kiválasztott. A próféták hangsúlyozták, hogy nem az áldozatok, hanem az erkölcsi élet, a jó cselekedetek fontosak Isten szemében. Ezért nem volt szabad több helyen áldozatokat bemutatni. “Őrizkedj attól, hogy áldozatodat minden helyen bemutasd, amit jónak látsz”. A központi Szentély felállítása előtt le kellett rombolni a Kánaaniták által felállított összes bálványimádó oltárt és szentélyt. Az egyistenhit nem tűrt meg maga mellett pogány bálványkultuszt. Óva intette Mózes a népet a hamis prófétáktól. Hamis prófeta az, ki bálványimádásra szólít fel – akkor is ha “csoda” jeleket ad és szavai beteljesednek. A bálványimádásra uszítókat könyörtelenül irtani kell, még ha testvérről, közeli rokonról is van szó. Még egy egész város lakosságát sem kell kímélni, mert a nép fennmaradásáról van szó. A monoteizmus “szigetét” meg kellett óvni a tömérdek bálvány szennyes árájától. Mózes tanítja a népet, hogy a bálványimádás nemcsak idegen kultusz, hanem Isten törvényeivel ellenkező erkölcsstan is. A bálványokat emberáldozattal, paráznasággal és más utálatos cselekedetekkel imádják. “Még fiaikat és lányukat is tűzben égetik el isteneik tiszteletére”. Ezért nem szabad követni idegen szokásokat, mint a kánaanitáknál szokásos gyász ceremóniák, testi bevágások vérömlésig, öncsonkítások, stb. “Ne kövessétek e népek szokásait”, hanem “szentek legyetek, mert szent vagyok én az Örökkévaló Istenetek.” Az Isten szentsége nemcsak természet fölöttiséget jelent, “Isten magasságos a törvényben, és a Szent Isten megszenteltetik az igazságosságban”. Ezt a szentséget kell Izraelnek követnie; az igazság szentségét, ez a hivatása, ez a kötelessége. Ha megvalósítja, ez teszi őt “kiválasztottá”. Heti szakaszunk részletezi az emberbaráti törvényeket az igazi “szentség” alapjait: “Ha szűkölködő lesz testvéred, nyújtsd ki feléje kezéd, és add neki mindazt miben hiánya van.” A 7. év “Smita” során el kell engedni az adósságokat, de “őrizkedj attól, hogy a 7. év közeledtével megvond a segítséget a szűkölködőtől.” “Ha héber testvéred szolgának adta el magát, bocsásd szabadon a 7. évben. Ne küldd el üresen; adj neki nyájadból, szérűdből és borodból. Emlékezz rá, hogy szolga voltál Egyiptomban.” A három zarándok ünnepnek kettős háttére van: mezőgazdasági és történelmi. Pészách ünnepe a kalászerés hónapjára esik. Sávuoat a búzaérés és a zsengék önnépe, de erre a napra esik a Tóra-adás is, Szukot a betakarítás ünnepe, de sátoros ünnep is emlékeztetvén a pusztai vándorlásra. Mindhárom ünnep előírja a Jeruzsálembé való zarándoklást. Az ünnepek örömeiben részt kell adni az özvegyeknek, árváknak és a szegény sorsú levitáknak is. Így hát a heti szakasz záró témája is kihangsúlyozza a “szeresd felebarátodat” eszméjét és megerősíti vallásunk humanista erkölcsstanát.

A **Reé** hetiszakaszban azt olvashatjuk, hogy az Örökkévalót azon a helyen szolgáljuk, amit O választ. Ez a hely a jeruzsálemi Moriá hegyre utal, ahol a Szentély állt. Ezen a földrajzi helyen zajlott le a történelem legnagyobb spirituális eseményeinek egy része: itt hozott áldozatot Noé, miután kijött a bárkából, Ábrahám itt kötözte fiát, Izsákot az oltárra, és itt álmodott Jákob a létráról, amin angyalok mentek fel és le. Mindezek azon a helyen történtek, amit az Örökkévaló választott. De vajon miért is nem választhatjuk ki a saját helyszínünket? Mi történt az individualitással? Nézzük meg jobban a kérdést. A vers azt mondja, hogy azon a helyen építsük fel a Szentélyt, amit az Örökkévaló választ, de nekünk kell „megkeresni” azt. Ősapáink ugyan mély kapcsolatot alakítottak ki a Teremtővel, és sok irányelvet tőlük származtatunk, mégis, nekünk magunknak kell azokat felfedezni. Vennünk kell a hagyományos kereteket, és odaadással, valamint erőfeszítéssel a sajátunkká tenni. Nachmanidesz azt mondja, hogy pontosan ezért nem voltak Jeruzsálem felé mutató útjelző táblák a Szentély idejében. Az embernek kutatni kell Jeruzsálem fogalmát, fel kell tennie saját magának a kérdést: hol van Jeruzsálem? A Talmud azt mondja, hogy amikor Dávid király tervezte, hogy felépíti a Szentélyt, nem tudta, hol kellene lennie. Még ha a zsidó történelemnek ilyen sok kapcsolata is van a Moriá hegygel, Dávidnak el kellett mélyülnie a próféták szövegeiben, hogy megtalálja a pontos helyet. Tehát valóban, a zsidóságnak pontos hagyományai vannak: kóserság, szombattartás, leírt szövegből való imádkozás, de ez csak a keret. A lényeg az, amit magunkból befektetünk. A zsidó spiritualitás azon a helyen található, amit a Teremtő választ, de nekünk kell azt felkutatni.

Ha választanod kellene, inkább süket vagy vak lennél? Isten megtiltotta, hogy ilyet tegyünk, de tételezzük fel, hogy választanod kellene aközött, hogy a látásodat vagy a hallásodat veszítsd el. A kettő közül melyiket tartanád meg? A mostani hetiszakasz egy gondolata ezzel a kérdéssel foglalkozik. Az első vers így szól: „NÉZD, ma áldásokat és átkokat helyeztem eléd.” Isten bármi megfogható vagy látható dolgot helyezett eléjük? Nem, Isten az áldások és az átkok szellemi megfogalmazásait írta le. Tehát mit értett azon, amikor azt mondta, hogy „nézd”? Nyilvánvalóan itt a „nézni” szó valaminek a megértésére utal. A „nézni” szót itt valaminek a megértésével kapcsolatban használjuk, ugyanúgy, mint amikor azt mondjuk, hogy „Látod, mit mondom neked?”, mivel a látás a legmegbízhatóbb és legerősebb érzékszervünk. Ahhoz, hogy megértsük ezt a gondolatot, vegyünk példaként egy kutyát és a szaglását. Mivel a kutya legmegbízhatóbb és legerősebb érzékszerve a szaglás, ha tudna beszélni, és egy gondolat megértését szeretné közvetíteni, akkor azt mondaná: „Érzem az illatát! Most már értem, hogy mit mondasz.” Ha a látás a legerősebb érzékünk, és ez az oka annak, hogy a hetiszakasz ezzel a szóval kezdődik, akkor ez néhány kérdéshez vezet. Először is a Tóra néha a „hallás” szót használja a megértésre. Például, „Halljad Izrael, az Örökkévaló a mi Istenünk, az Örökkévaló egy!” Miért ne használná a Tóra mindig a „látás” szót, amikor egy megértés belsővé tételére akar utalni, ha ez a legmegbízhatóbb érzékszervünk? Ráadásul ha a látás a legerősebb érzékszervünk, akkor súlyosabban kellene büntetni azt, ha valaki megvakít egy másik embert, mint ha megsüketíti. Mégis a Talmud úgy rendel, hogy sokkal többet kell fizetni egy másik ember megsüketítéséért, mint a megvakításáért. Pedig éppen ellenkezőleg kellene lennie! Ahhoz, hogy mindkét kérdést meg tudjuk válaszolni, be kell vezetnünk még egy tényezőt az egyenletbe a legerősebb és legmegbízhatóbb érzékszerven túl. Ez pedig a másokkal való kommunikáció. Helen Keller[1] egyszer azt mondta: „Ha azt kérdezed tőlem: melyiket választanám, ha visszakaphatnám az egyik érzékszervemet, a látásomat vagy a hallásomat, a hallást választanám. Ha vak vagy, az elvág a világtól, de ha süket vagy, akkor az elvág attól, hogy kapcsolatba lépj és kommunikálj az emberekkel. Inkább az embereket választom, mint a világot.” A hallás értékesebb, ha a veszteség megtérítésére kerül sor, mivel komolyabb nélkülözést jelent annak a képességnek az elvesztése, hogy kapcsolatba lépjünk és osztozzunk másokkal. Lehet, hogy a látás a legerősebb érzékszervünk, de az emberi kapcsolatok és a kommunikáció alapvetőbb fontosságú az emberi létezéshez. A Tóra eltérő üzeneteket szeretne közvetíteni, és ennek függvényében választja meg, hogy a „látás” vagy a „hallás” szót használja valami megértésének a kifejezésére. Amikor a Tóra a „smá”, „halld” szót használja, akkor ez azt jelzi, hogy elköteleződéseinkben az értelmünket kell használnunk. „Reé” – látni – azt jelenti, hogy elköteleződéseinkben az érzelmeinknek is részt kell venniük. A „halláshoz” nagyobb és mélyebb megértésre van szükség, a „látáshoz” pedig az, hogy ez a már meglévő megértés nagyobb visszhangot verjen bennünk. A „halláshoz” azért van szükség nagyobb és mélyebb megértésre, mert amikor képesek vagyunk meghallani valakit, akkor képesek vagyunk valóban kommunikálni vele. A „látást” arra használjuk, hogy összegyűjtsük az érzelmeinket, és ezzel komolyan reagáljunk egy már meglévő megértésre, mivel a látás a legerősebb és legmegbízhatóbb érzékszervünk. Igazán csak „hiszem, ha látom”, és sokkal könnyebben rábízhatom magam valamire, ha látom, mint ha csak hallom. Ez megmagyaráz egy rendkívül érdekes fogalmazási különbséget a Zohár és a Talmud között. Nagyon gyakran, amikor a Talmud új információkat és tényeket közöl, a bevezető mondat ez: „Gyere és halld”, arámi nyelven „Tá smá”. Amikor a Zohár közöl új információt, a bevezető mondat ez: „Gyere és lásd”, „Tá cházi”. Miért van ez a különbség? Világossá válik annak tükrében, amiről eddig beszéltünk. A Talmudban megtalálható mindaz, amit felfedtek előttünk, a racionális Tóra, amely „nigle”-ként, felfedettként ismert. A Tóra ezen része nagyszerű és mély logikai gondolkodást és szellemi megértést tükröz. Ez az, amiért a „hallás” rendkívül szükséges, mivel a „hallás” révén jön létre a világos kommunikáció a racionális síkon. A Zohár a zsidó misztika főműve, amely túlmegegy a racionalitás és a logika világán, a természetfölötti és elrejtett világ irányába. Ez a „nisztár”, az elrejtett Tóra. A „látás” az az érzékszerv, amely képes felébreszteni az érzelmeinket ahhoz, hogy komolyan reagáljunk, és a Zohár fő szerepe az, hogy megerősítse a szenvedélyt és az érzelmeket a lelkünkben és a szellemünkben. Ezért

mondta azt Rabbí Avraham Jesájá Karelitz, hogy amikor a Zohárt tanulmányozzuk, akkor megtapasztaljuk Mennyei Atyánk édes „ízét”. A Reé hetiszakasz első versében a „látni” a legmegfelelőbb szó a téma miatt. Az Örökkévaló leír egy esküket tartalmazó szertartást a Tóra megtartásáért, amelyben áldások és átkok találhatók. Ezt a szertartást csak később tartották meg, amikor a zsidók áthaladtak a Jordán folyón Izraelbe. Akkor miért mondja az Örökkévaló, hogy „Nézd, MA áldásokat és átkokat helyeztem eléd”? Az áldásokat és az átkokat nem akkor helyezte eljük, tehát miért mondja azt, hogy „ma”? VAN valami, ami ma történik. Isten átadja azt a tudást és tudatosságot, hogy lesz egy áldásokat és átkokat tartalmazó szertartás. Ehhez az eseményhez rengeteg előkészületre van szükség, és a zsidó népet előre tudatára kell ébreszteni így – „ma”. A „ma” azt jelenti számunkra, hogy kerüljenek belülről, és vállaljanak érzelmi elköteleződést arra, hogy felkészülnek az áldások és átkok félelmetes eseményére. Ezzel nem a távoli jövőben kell foglalkozni. Ezzel most kell számolni és fel kell rá készülni – ma. [1] Amerikai író, aktivista és előadó; az első siket és vak diák, aki főiskolai diplomát szerzett (1880–1968).

Ezen a héten a Tóra a máászer séni törvényeit mondja el nekünk. A máászer séni olyan tizedet jelent, melyet a tulajdonos önmaga fogyaszt el, nem szükséges azt egy szegénynek vagy egy levitának adnia, mint a többi tizedet. Azonban van egy követelmény: az egész tizedet Jeruzsálemben kell elfogyasztani. Így aztán, ha valakinek 10 000 véka terménye van 1000 vékát Jeruzsálemben kéne szállítania, hogy ott megegye. Ez igen nehéz feladat volna, ezért a Tóra kínál egy megoldást. „És ha hosszú lesz neked az út, mert nem fogod tudni elvinni azt (a terményt), mert nagyon távol van a hely, amelyet kiválaszt az Örökkévaló, a te Istened, hogy odahelyezze az Ő nevét, amidőn meg fog téged áldani az Örökkévaló, a te Istened. Akkor tedd pénzzé (a terményt), fogd csomóba a pénzt a kezvedben, és menj el arra a helyre, amelyet kiválaszt az Örökkévaló a te Istened. És költsd el a pénzt mindarra, amit a lelked kíván: marhára, juhokra, borra, részegítő italra, és mindarra, amit kér tőled a lelked, és egyél ott az Örökkévaló, a te Istened színe előtt, és örvendj te és házad népe.” Ily módon a Tóra lehetőséget nyújt, hogy a tulajdonos pénzzel megválthassa a terményét, amit azután bármilyen élelmiszerre elkölthet Jeruzsálemben, elkerülve a termény odaszállításával járó nehézségeket. A pénz mindeközben serkentőleg hat a Szent Város gazdaságára, és létrejött egy olyan gyakorlat, amely évszázadokon keresztül támogatta a jeruzsálemi kereskedőket. Azonban, ha figyelmesen olvassuk a Tóra szövegét, észrevehetünk egy furcsaságot. A Tóra nem azt mondja: „ha nem fogod tudni elvinni (a terményt), mert nagyon távol van (Jeruzsálem), akkor megválthatod a terményt pénzzel.” A Tóra látszólag megfordítja az ok és okozat közötti kapcsolatot. Azt mondja: „ha hosszú lesz neked az út, mert nem fogod tudni elvinni (a terményt)...” Úgy tűnik, a Tóra azt mondja, hogy az út azért hosszú, mert nem tudjuk elvinni a terményt. De nem az ellenkezője az igaz? Nem azért hosszú az út, mert nem tudjuk elvinni a terményt, hanem azért nem tudjuk elvinni a terményt, mert hosszú az út. Miért fordította meg a Tóra az ok és az okozat közötti kapcsolatot? Talán mindezzel egy finomabb üzenetet szeretne elmondani a számunkra. Mose Feinstein rabbi egyszer találkozott egy gazdag zsidóval, akinek az apja még jóval azelőtt jött Amerikába, hogy a munkahelyeken biztosították volna a szombat megtartását a zsidók számára. A férfi apja egyik munkahelyről a másikra járt, de mindenhol azt mondták neki, ha szombaton nem jön be dolgozni, hétfőn már ne is jelentkezzen náluk. Az öregember azonban kitartott és soha nem szegte meg a Sábátot. A fia azonban egyáltalán nem volt vallásos. Reb Moshe egyszer nyíltan megkérdezte tőle: „Miért van az, hogy az édesapád oly nagy áldozatok árán is megtartotta a micvát, te viszont nem követted az ő nyomdokait?” Az üzletember teljesen őszintén válaszolt. „Igaz, hogy édesapám nem szalasztott el egyetlen Sábátot vagy akár csak egy imát, de mielőtt megtett egy micvát, mindig nagyot sóhajtott és ezt mondta: „Oj! Is schwer zu sein a frummer jid!” („Jaj! Borzasztóan nehéz vallásos zsidónak lenni!”). Miután éveken keresztül hallottam édesapám panaszkodását, úgy ítélt meg, hogy túl nehéz lenne számomra ez a teher, mintsem, hogy képes lennék elhordozni. Elhatároztam, hogy soha nem engedem meg, hogy kitegyem magamat ezeknek a nehézségeknek, ezért felhagytam a vallásgyakorlással.” Miután meghallottam ezt a történetet, arra gondoltam, talán a Tóra egy fontos üzenetet rejtett el számunkra a micvátartás lelki aspektusáról. „Hosszú lesz neked az út, mert nem fogod tudni elvinni (a terményt)”. Senki sem mondja azt, hogy az út pusztán a távolság miatt hosszú. Azért hosszú, mert nem akarjuk vinni a terhet. Ha azonban valaki örömmel viszi a csomagját, akkor számára az út egyáltalán nem hosszú. Ha viszont valaki úgy ítéli meg, hogy a terhe nagyon súlyos, akkor az út, a távolságtól függetlenül mindig nagy lesz. Feinstein rabbi hozzáfűzte: nem számít, mennyire tűnik nehéznek egy micvá, ha valaki mosollyal, örömmel és élvezettel teszi meg, akkor nagy távolságokra is el tudja juttatni azt a micvát. Nemcsak saját maga számára, hanem az eljövendő nemzedékek számára is hordozni fogja.

HIREK A VILAGBOL

<p>Százharmincöt éve nyitotta meg kapuit a különleges Frankel zsinagóga. https://bzsh.hu/2023/08/07/szazharmincot-evesfrankelzsinagoga/</p>
<p>Wallenberg-megemlékezés: „Személyesen is nemet lehet mondani a sötét erőknek”. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/megemlekezesek/wallenberg-megemlekezés-szemelyesen-is-nemet-lehet-mondani-a-sotet-eroknek</p>
<p>Több izraeli tudományos intézet kutatóinak együttműködésével sikerült egy harmadnyi rizsszem méretű, apró, dobogó szívet növeszteni. https://szombat.org/hirek-lapszemle/izraeli-kutatok-szerves-uton-dobogo-emberi-szivmodellt-allitottak-elo</p>
<p>A varázstükröket az ókorban a gonosz szem elleni védelemre használták. https://akibic.hu/2023/08/09/osi-varazstukrot-fedeztek-fel-eszak-izraelben/</p>
<p>A kormány befagyasztja a kelet-jeruzsálemi arabokat segítő alap vagyonát. https://izraelinfo.com/2023/08/08/a-kormany-befagyasztja-a-kelet-jeruzsalemi-arabokat-segito-alap-vagyonat/</p>
<p>Herzog a kommandósokhoz, és egy haifai kolostorba is ellátogatott. https://ujkelet.live/2023/08/10/herzog-a-kommandosokhoz-es-egy-haifai-kolostorba-is-ellatogatott/</p>
<p>A szakadék szélén táncol Izrael. https://nepszava.hu/3204489_a-szakadek-szelen-tancol-izrael</p>
<p>Anthony Hopkins alakítja a zsidó gyerekeket mentő Sir Nicholas Winton szerepét egy új filmben. https://www.magyarhirlap.hu/kultura/20230810-anthony-hopkins-alakitja-a-zsido-gyerekeket-mento-sir-nicholas-winton-szerepet-egy-uj-filmbe</p>
<p>Értéktárba került a zsidó temető Szászváron. https://www.bama.hu/helyi-kozelet/2023/08/ertektarba-kerult-a-zsido-temeto-szaszvaron</p>
<p>Haifa útban a tengerjáró iparág Oscar-díja felé. https://bzsh.hu/2023/08/09/haifa-utban-a-tengerjaro-iparag-oscar-dija-fele/</p>
<p>Új mesterszak indul: összehasonlító vallástörténet öt specializációval. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/oktatas/uj-mesterszak-indul-osszehasonlito-vallastortenet-ot-specializacioval</p>
<p>Kedden csúnya incidensre került sor katonánok és egy ultraortodox család között a vonaton. https://szombat.org/hirek-lapszemle/kutyakat-is-felengednek-ide-haredi-csalad-zaklatott-katonanoket-az-izraeli-vonaton</p>
<p>Az ingyenesen letölthető játék idén jelent meg, és egy lengyel zsidó család történetét lehet benne végigkövetni. https://akibic.hu/2023/08/08/holokausztmuzeumot-alakitanak-ki-egy-nepszeru-videojatekban/</p>
<p>Izraeli magyarajkúak – Menni vagy maradni? https://izraelinfo.com/2023/08/09/145949/</p>
<p>Vezető likudos a haredik ultimátumára: Előmozdítjuk a sorkatonai törvényt. https://ujkelet.live/2023/08/10/vezeto-likudos-a-haredik-ultimatumara-elomozditjuk-a-sorkatonai-torvenyt/</p>
<p>Kulturális programokkal és sok-sok zenével várják a látogatókat a Karnevál ideje alatt. https://ugytudjuk.hu/cikk/2023-08-10_peterfy-borival-varja-a-karnevalozokat-iden-szombathelyi-zsido-udvar</p>
<p>Percekre a haláltól - filmfelvétel is előkerült az utolsó zsidó transzport megmentéséről. https://hu.euronews.com/2023/08/01/filmfelvetelt-talaltak-utolso-zsido-transzport-megmentes</p>
<p>Szeptember 10-én mártírjainkra emlékezünk a Kozma utcában. https://bzsh.hu/2023/08/10/szeptember-10-en-martirjainkra-emlekezunk-a-kozma-utcaban/</p>
<p>A füredi rabbi, avagy milyen volt valaha egy klasszikus vidéki zsidó hitközség? https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/zsido-vilag/a-furedi-rabbi-avagy-milyen-volt-valaha-egy-klaszikus-videki-zsido-hitkozseg</p>
<p>2018 óta 3,2 milliárd forint veszteség keletkezett a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő tulajdonában álló Agro Rehab Kft-nél. https://szombat.org/hirek-lapszemle/nem-jott-be-a-koser-zoldseg-uzletag-sem-jelentos-a-veszteseg</p>
<p>A Kibuci Buci táborban hagyomány, hogy a diákok önkéntes munkával segítsék a magyar zsidó közösséget. https://akibic.hu/2023/08/07/lauderer-diakok-tettek-rendbe-a-siofoki-zsido-temetet/</p>
<p>Két izraeli arany a glasgow-i kerékpáros vb-n! https://izraelinfo.com/2023/08/10/ket-izraeli-arany-a-glasgow-i-kerekparos-vb-n/</p>
<p>Vádat emeltek a fogadott fiát meggyilkoló férfi ellen. https://ujkelet.live/2023/08/10/vadat-emeltek-a-fogadott-fiat-meggyilkolo-ferfi-ellen/</p>
<p>Zsidó tudósok vádolják apartheidtel az izraeli kormányt. https://www.trt.net.tr/magyar/tersegi-hirek/2023/08/08/zsido-tudosok-vadoljak-apartheiddel-az-izraeli-kormanyt-2021819</p>
<p>Az Ukrajnát nácizó Kreml egyik tanácsadója nyakig benne volt az orosz neonácik világában. https://444.hu/2023/08/09/az-ukrajnat-nacizo-kreml-egyik-tanacsadoja-nyakig-benne-volt-az-orosz-neonacik-vilagban</p>
<p>Izrael: több évtizedes küzdelem után kitoloncolás fenyeget több tucat afrikai héber izraelitát. https://www.szabadeuropa.hu/a/32513866.html</p>